

פרשת וירא

קצר ומעניין לפרשת השבוע

"ותבט אשתו מאחוריו ותהי נציב מלח"

המלאכים מזרזים את לוט ואשתו לצאת מהעיר ולברוח רחוק, ומספיק להגיע לצוער. אשתו מביטה מאחוריו למרות אזהרת המלאכים ונהיית נציב מלח.

מה פשר הסיפור? מה היה חטאה של אשת לוט בכך שהביטה אחורה ומדוע העונש המוזר של נציב מלח?

בפשט הדברים, אזהרת המלאכים היא לא להתעכב – "אל תביט אחרוך ואל תעמוד בכל הכיכר, ההרה הימלט פן תספה" – הפורענות מגיעה והיא לא תתעכב, מזהירים אותו המלאכים, ולכן רוץ מהר ואל תפסיד רגע. אשת לוט לא הביטה אחורה אלא התעכבה (מבטה היה על צידו האחורי של לוט, על גבו. כלומר: היתה מאחוריו) ולכן נספתה בגופרית ובאש. נציב המלח הוא התוצאה הטבעית של ההרס, ויתכן שאנשים נוספים במקום נהיו נציבי מלח.

המדרש מספר על כך שדרישת המלאכים היתה ניתוק מלא מדרכי סדום, ורק כך יוכלו להינצל מהפיכת סדום. כמו אדם שעושה תשובה, גם מהם נדרש להביט קדימה בלבד ולהשאיר את חטאי העבר מאחור. כשאשת לוט הביטה אחורה הביעה בכך עצב על הפרידה מסדום ומחטאיה ולכן נענשה.

חטאי סדום היו, כפי שמפורש בבניא, ש"יד עני ואביון לא החזיקה", וכך גם אומרת המשנה באבות: "האומר שלי שלי ושלך שלך, זו מדה בינונית. ויש אומרים, זו מדת סדום". כלומר: גישתם היתה שלא לחלוק את שללם עם אף אחד והגמרא מתארת את החוקים בסדום שנחקקו בשביל לשמור על הגישה הזו, שכוללים עיוות משפטי והתעללות באורחים (ובהערת אגב: כיצד "שלי שלי ושלך שלך" היא גם מידה בינונית, בה יכול אדם לנהוג, וגם מידת סדום? אלא שמידה בינונית זו עלולה להוביל לחוקים ששומרים עליה מכל משמר, כחוקי סדום).

המדרש ממשיך לתאר שאשת לוט נענשה במלח כיוון שחטאה במלח – כשהגיעו המלאכים לביתם ביקש לוט מאשתו להביא מעט מלח לשולחן, והיא ניצלה את ההזדמנות והלכה לדווח לשכנים על כך שיש אורחים בביתם, דבר שגרר את אנשי העיר לפתח ביתו של לוט, בדרישה שיוציא את האורחים שהגיעו אליו. אולם, גם אחרי קריאת הסיפור של המדרש, העונש לא ברור – אם לא נתנה לאורחים מלח, כנראה שגם דברים אחרים לא נתנה; ואם לוט שלח אותה להביא מלח, באותה מידה יכל לשלוח אותה להביא סולת או בוטנים, אז למה דווקא נציב מלח?

אלא שניתן להבין את הסיפור לפי הביטוי המופיע בגמרא: מלח ממון – חסר (או: חסד). כלומר, החומר המשמר (כמלח) של הממון הוא חיסור ממנו לצדקה; וגם: ההטעמה והברכה (כמלח שנותן טעם באוכל) של הממון היא חיסורו לצדקה. אשת לוט שהסתכלה אחורה, והביעה בכך צער על הפרידה מסדום ומגישתה המשמרת את כל הממון לעצמה, קיבלתה את מה שביקשה: גוש מלח, שכולו חומר משמר.

ד"ר הכנסת הקהילתי
אני מאדיציון

זמני השבת

16:25	הדלקת נרות
16:35	מנחה
08:30	שחרית
10:00	תפילת ילדים
10:30	קידוש
16:00	מנחה
17:20	ערבית
17:20	צאת השבת

הודעות

סדנת אימון האישה - יציבה ובריאות תועבר ע"י ענת שרעבי
במוצ"ש בשעה 20:30.

